

MEDIARECHT

📁 AAK20137302

A.W. Hins

Regelgeving en beleid

De fractiespecialisten in de Tweede Kamer voor het media-beleid moesten in de dagen voor het zomerreces overuren maken. Hun aandacht ging in de eerste plaats uit naar het wetsvoorstel tot wijziging van de Mediawet teneinde het stelsel van de landelijke publieke omroep te moderniseren (*KwartaalSignaal* 127, p. 7231). De modernisering houdt onder meer een fusie van omroepverenigingen in. Op 2 juli 2013 is het wetsvoorstel door de Tweede Kamer aangenomen, waarbij enkele amendementen zijn aangebracht. Aangenomen is bijvoorbeeld een amendement Huizing (VVD) en Van Dam (PvdA), dat de aspirant-omroepen PowNed en WNL de mogelijkheid biedt nog vijf jaar zelfstandig te blijven uitzenden. (*Kamerstukken II*, 2012/13, 33 541, nr. 33; *Handelingen II*, 19 en 25 juni en 2 juli 2013.)

Tegelijkertijd discussieerde de Tweede Kamer over de toekomst van de publieke omroep op langere termijn. Hierover schreef de staatssecretaris van OCW op 20 juni 2013 een brief, waarin hij het regeringsbeleid uiteenzet en eraan herinnert dat de rijksbijdrage vanaf 2016 met € 100 miljoen extra zal worden verlaagd. Bijna de helft van dat bedrag komt direct ten laste van de landelijke publieke omroep. De staatssecretaris schreef: 'Daarbij wordt de publieke omroep uitgenodigd de eigen verdien capaciteit uit te breiden. Ik zal daartoe eventuele barrières wegnemen.' Deze aankondiging riep bij de Kamer vragen op. Wordt de publieke omroep uitgenodigd op de commerciële tour te gaan? Leidt dat niet tot concurrentievervalsing? Op 2 en 4 juli 2013 zijn diverse moties aangenomen waarin de regering wordt gevraagd de verantwoordelijkheid voor het genereren van extra inkomsten niet eenzijdig neer te leggen bij de publieke omroep, onderzoek te doen naar eventuele schadelijke gevolgen en tijdig duidelijk te maken welke regels veranderd gaan worden. (*Kamerstukken II*, 2012/13, 32 827, nr. 49, 50 en 52; *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 541, nr. 28; *Handelingen II*, 2 en 4 juli 2013.)

Het wetsvoorstel waarin de extra bezuiniging van € 100 miljoen is vervat, had de regering al op 17 juni 2013 ingediend. In hetzelfde wetsvoorstel wordt de rechtspositie van regionale omroepen gewijzigd. De verantwoordelijkheid voor hun bekostiging verhuist van de provincie naar het Rijk, zodat het in de toekomst makkelijker wordt beide vormen van publieke omroep in elkaar te schuiven (*Kamerstukken II*, 2012/13, 33 664, nr. 1-3). Ten slotte is het wetsvoorstel inzake aanbieders van programma-pakketten en de afschaffing van programmaraden door de Tweede Kamer aangenomen (*KwartaalSignaal* 125, p. 7094, 📁 AAK20127094)). Bij amendement is de mogelijkheid geschapen dat de minister een geschillencommissie verplicht stelt. (*Kamerstukken II*, 2012/13, 33 426, nr. 41; *Handelingen II*, 4 juli 2013.)

Rechtspraak

Het EHRM moest in een zaak tegen Luxemburg beoordelen of een doorzoeking bij een tijdschriftenuitgever inbreuk had gemaakt op de artikelen 8 en 10 EVRM. Er waren drie kernvragen. Wordt een rechtspersoon beschermd door het ‘huisrecht’ van artikel 8 EVRM? Wanneer is sprake van een vrijwillige afstand van dit recht? Is artikel 10 EVRM van toepassing als de doorzoeking niet de ont-hulling van een journalistieke bron beoogt? Het Hof concludeerde dat beide grondrechten waren geschonden. Dat het EHRM een ruime uitleg geeft aan artikel 10 EVRM blijkt ook uit een arrest tegen Letland. Daarbij gaat het om een doorzoeking in de woning van een journaliste om bewijsmateriaal te vinden tegen een persoon die vertrouwelijke informatie aan haar had gegeven. De identiteit van deze persoon was al bekend bij de overheid. Dit nam niet weg dat artikel 10 EVRM was geschonden. (EHRM 18 april 2013, appl. 26419/10, *Saint-Paul Luxembourg S.A. vs Luxemburg*; EHRM 16 juli 2013, app. 73469/10, *Nagla vs Letland*.)

Op 22 april deed de Grote Kamer van het EHRM een uitspraak over politieke reclame op de Britse televisie. Een organisatie voor dierenbescherming wilde een reclame-spotje uitzenden tegen het houden van apen als huisdier. De uitzending ging niet door, omdat ‘politieke’ televisie-reclame bij wet is verboden. Twaalf jaar geleden werd Zwitserland in een vergelijkbare zaak door het EHRM veroordeeld wegens schending van artikel 10 EVRM. Nu loopt het anders af. De kleinst mogelijke meerderheid van de Grote Kamer acht geen schending aanwezig, omdat zowel het Britse parlement als de Britse rechters het arrest tegen Zwitserland goed hebben bestudeerd en besloten hebben dat een verbod in de nationale situatie toch noodzakelijk is. (EHRM GC 22 april 2013, appl. 48876/08, *Animal Defenders International vs Verenigd Koninkrijk*.)

Voor het recht van journalisten om toegang te krijgen tot informatie die bij de overheid berust, is een arrest tegen Servië van belang. Een maatschappelijke organisatie die wil bijdragen aan de openbare meningsvorming, had bij de Servische geheime dienst gevraagd hoeveel personen deze dienst in het jaar 2005 had afgeluisterd. Het verzoek werd aanvankelijk afgewezen met een beroep op het belang van de staat. Nadat de bevoegde toezichthouder had besloten dat dit argument niet opging, bleken de gegevens opeens zoek. Unaniem oordeelt het Hof dat artikel 10 EVRM is geschonden. (EHRM 25 juni 2013, appl. 48135/06, *Youth Initiative for Human Rights vs Servië*.)

Twee uitspraken van het Hof van Justitie van 18 juli 2013 hadden betrekking op de uitleg van de EU-richtlijn Audiovisuele Mediadiensten. De Europese voetbalorganisatie UEFA was het niet eens met de goedkeuring die de Commissie had gegeven voor de Britse lijst van sport-evenementen van bijzonder belang voor de samenleving. Evenementen die op een dergelijke lijst staan mogen niet exclusief uitgezonden worden op betaaltelevisie. De UEFA

achtte het onjuist dat de kwalificatiewedstrijden voor het EK-voetbal op de lijst stonden. Evenals het Gerecht in eerste aanleg oordeelt het Hof van Justitie dat de Commissie niet in strijd heeft gehandeld met artikel 3 bis (oud) van de vroegere Televisierichtlijn, dat overeenkomt met het huidige artikel 14, tweede lid, van de richtlijn Audiovisuele Mediadiensten. Het tweede arrest is gewezen naar aanleiding van prejudiciële vragen van een Italiaanse rechter. Artikel 4, lid 1, van de richtlijn Audiovisuele Mediadiensten verhindert in principe niet dat de nationale wetgever betaalzenders strenger behandelt dan vrij toegankelijke zenders wat betreft de maximaal toegestane hoeveelheid televisiereclame. (HvJ EU 18 juli 2013, C-201/11 P, *UEFA vs Commissie* en HvJ EU 18 juli 2013, C-234/12, *Sky Italia srl*.)

Literatuur

- Michiel Oosterveld & Manon Oostveen, ‘Van “public watchdog” naar “public watchdog”’: het EHRM en journalistieke weblogs’, *Mediaforum* 2013-06, p. 146-153;
- R.E. van Hellemond, A.C. Hendriks & M.H. Breuning, ‘Het beperken van de vrijheid van meningsuiting voor gezondheidsdiensten vanuit EU- en grondrechtelijk perspectief’, *Tijdschrift voor Constitutioneel Recht* 2013-03, p. 184-204;
- Antoine Buyse, ‘Tacit Citing – The Scarcity of Judicial Dialogue between the Global and the Regional Human Rights Mechanisms in Freedom of Expression Cases’, voorpublicatie op <http://echrblog.blogspot.nl/>.